

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltértek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Mejelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési Ára:
Égész évre 8 kor
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyiltér petítésre 50 fillér.

Feladó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Az amerikai kivándorlások.

Az a negy népvándorlás, mely évek óta országunk lakosságát annyira megdézsmálja, már nagyon sok fejlődést okozott azoknak, kik ezt a természetellenes, egészségtelen s hazánkra nézve úgyszólván csapásszámba menő szimpotmát komoly figyelmökre méltatják. Keresték s keresik a módokat, melyekkel a bajt, ha megszüntetni nem is, legalább mérsékelni lehessen.

Első sorban a kormány már törvényhozásilag intézkedett is, hogyha már valakinek a költözöküési jogát korlátozni nem lehet, legalább megóvassanak a kivándorlók, hogy lelkiismeretlen népámítók, kufárok, csalók kezébe ne kerüljenek, hanem legalább rendes hajóvállalatok garanciája mellett keljenek az Óceánon át az Újvilágba.

De ez az intézkedés se menti meg a kivándorlókat a lelkiismeretlen ügynökök színpolyozásától. Egész rajok kelnek útra egyes közösekéből, akik az ilyen lelkelten ügynökök csábító szavaira hallgatva, titokban pénzre teszik magukat, vagy elcsúszott szerzetnek arra, hogy az Újvilág felé vitorlázzanak — ahol azután ezek hátójába kerülve, anyagilag tönkre mennek.

Hogy a titokban való utazás, az utlevél nélküli való átkelés megakadályoztassék, határrendőrségi állomásokat is szervezett a kormány, melyek éberségétől függne a tilos kivándorlások megakadályozása.

Hogy minő munkát fejtenek ki a derék határrendőrök, arról az országos statisztika tanuskodik. Ennek számhalmazához a mi kirendeltségünk is nem egy adattal járul hozzá.

Hiszzen lapunknak majdnem minden száma bőven számol be a letartóztatottak legiójáról, kik nemcsak, hogy heteken keresztül önkéntelen lakóivá lesznek Csáktornyának önköltségükön, hanem óriás pénzbírságokkal is sújtottak, mert a kivándorlási törvényt kijátszani akarták s Amerikába utlevél nélküli lőrekedtek.

S nemcsak nálunk van ez így, egyéb határszéli állomásokon is emberfölötti munkát kell a rendőrségnek végeznie, hogy a kivándorlókat utazási mániájukban korlátozzák.

És mindezek dacára majdnem meddő, szinte hábavaló minden lörekvés; hiába a törvény szigora, hiába a határrendőrség ébersége, a népvándorlás azért folyton tart szinte feltartóztatatlannul.

Indokoll, hasznosítóan szükséges tehát messzebbmenő újabb intézkedések fogantatása, melyekkel a kivándorlás nagyméretei-

nek gátat vehessenek. Ezért tanácsoztak újabban ismét a belügyminiszerfumban, hogy a titkos kivándorlás megállítására érdekében teendő intézkedéseket megbeszéljék.

Ezeket a tanácskozásokat részvett vármegyénk részéről Arvay Lajos alispán is, hogy gazdag tapasztalatból leszárdított véleményével a kibontakozást elősegítse. S alispán úr a vármegyei viszonyok ismeretése kapcsán több figyelemre méltó körülményre mutatott rá.

Elsősorban arra, hogy a soproni határszéli rendőrkapitányságnak csáktornyai és muraszombati kirendeltségei, amelyek Légrád nagyközség s a csáktornyai és alsólendvai járások határain teljesítik a határrendőrségi szolgálatot, a rendőregénység csekély száma miatt képtelenek megfelelni feladatuknak, mely okból a rendőregénység szaporítása s ezenkívül Stridon, Drávamagyaródon s a varasdi Drávhidnál új őrségek felállítására, a csendőrségi őrsök és a legénység létszámának szaporítása, lovas csendőrség alkalmazása és állami távbeszélőhálózat felállítására elodázhatatlannul szükségesek és pedig nem csupán a titkos kivándorlás, hanem a kóbor cigányok garázdálkodásainak megakadályozása céljából, valamint általános közigazgatási érdekekből is.

A másik körülmény, melyre az anket figyelmét felhívta, a munkás vonat volt, mely a határszélen át zavartalanul közlekedik Magyarországon s Stájerország között. Ezen a vonalon a perlaki és csáktornyai járásból állandóan mintegy 800—1500 munkás jár ki gyári és vasutépítési munkákra Ausztriába, akik a déli vasuton Csáktornyán keresztül minden vasárnap délután munkahelyükre, szombaton este pedig lakhelyükre utaznak és akik közt tetszés szerint mehetnek ki titkos kivándorlók, mert ezek a munkások utlevél nélkül kelhetnek át a határon s abban, hogy nincsenek-e köztük olyanok, akik titkos kivándorlás céljából utaznak, egyáltalán véve nem ellenőrizhetők, mert a vonat, amelyen utaznak, egy percig áll a vasúti állomáson.

Miután ez a vonat a legkézzelfoghatóbban jászhatja ki a csáktornyai állomáson cirkáló határrendőrök figyelmét — kik más-különbben még a gyorsvonat II és I. osztály utasait is ellenőrzik — Arvay Lajos alispán, szükségesnek találja, hogy ez a vonat is ellenőrzés alatt álljon s ezért kieszközölnödjön, hogy ez a vonat is az ellenőrzésre szükséges időg várokozzék a csáktornyai állomáson. Másrészt az indítványozta, hogy ezen munkásokra nézve a határ állapása a kivándorlásról és az utlevél ügyről

szóló törvények alapján színtén utlevélhez vagy határszéli uti igazolványhoz köttessék. Végül pedig, minthogy az egedély nélküli kivándorlást leginkább az segíti elő, hogy a magyar honosok Ausztriában lennakkadás nélkül juthatnak utlevélhez, okvetlenül készülvendőnek találja alispán úr, hogy a magyar honosok csak hazai utlevéllel bocsáttassanak az osztrák határon át idegen államokba.

Mi, akik az idevaló viszonyokat ismerjük, az egész vonalon helyeseljük alispán úr állásfoglalását Mert nap nap után látjuk a határrendőrség szisztemi munkáját s értesülünk a visszaélésekről, melyekkel a kivándorlók a legéberebb intézkedéseket is kijátszák. Ami pedig a munkásvonat ellenőrzését illeti, ezzel az intézkedéssel egy csapásra talán két legyet ütünk egyen. Talán ezzel a strekára való örületes áradat is némileg korlátozható fog.

Lehet, hogy a belügyminiszerium a felhozott érvek súlya előtt meghajol s akkor Arvay Lajos alispán is némileg hozzájárul ahhoz, ha az Amerikába való népözön természetes medrébe terelhetik.

A tanítóképző-intézet kirándulása.

Igen üdvös volt a tanítóképző-intézet tanárikarának azon elhatározása, miszerint az ifjúságot egy oly irányú kirándulásban részesített, mely azok gyakorlati-ismeretét szélesíti s emellett kedélyemelő szórakozást is nyújt. E cél már maga nemessé tette az elhatározást, de a kirándulás lefolyása valóban várokozásos felül történt.

Hétfőn reggel 6 órakor indultak el az állomásról s a gőzös száguldva röpitette az ifjúságot Kotor felé, hová a kirándulás tervezve volt. Az volt a cél, hogy az ifjúság Kotorban megtekintse utlaki Hirschler Miksa kir tanácsos fürésztelepét, tanulmány tárgyává teszi annak berendezését; majd ennek végeztével átrándul Mura-vidre, hogy megtekintse az ottani háziipar-telepét s megfigyelje a cirkék előállítási módját, majdan útmutatással szolgálhassanak a hozzájuk tanácsért forduló népknek. Az ifjúságot Zrinyi Károly igazgató, Grész Ernő, Szenteti Dezső és Sárosi István tanárok vezették. Hozzájuk csatlakozott Budaváry László nevelő is.

A kirándulókat igen kellemesen lepte meg az, hogy Kotorba már vártak rájuk a Hirschler cég hivatalnokai, (Kaufmann Jenő, Elischer János, Szegő Henrik, Varga Gyula és Lajos), továbbá Kotor, Muravid és Alsódomború tanfésztületei élükön Patáki Viktor katori igazgatótanítóval, akik versengve

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,

:: hanem használjon azonnal ::

Beretväs-pastillát

amely 10 perc alatt a legmákosabb migráint és fejfájást elmulasztja. Orvosok által ajánlván. Ára 120. — Készíti Beretväs Tamás gyógyszerész Kispessten. 3 dobozzal ingyen postai szállítással. 637 6—52

odtak érvényesíteni páratlan figyelmüket eretreméllóságukat. A vasúti vendéglő ormében kftűnő villásreggeli várta a kilóokra, melynek végeztel mindnyájan ilak Muravidre s ott elsőízben meglelték az említett kosárfonó-telepet, hol n meglepő dolgokat láthataak.

Itt láthatták azt, hogy hazánk ipara ny év alatt mily óriási nivóra emelke- hogy bátrau kiállhatjuk a versenyt mely külföldi állam fondiparával. Elisme- erdemel Kovács Márkus, az iparvállalat eremelője, ki gyönyörű berendezésű rak- ban kiváló előzékenységgel kalauzolta égeti, kik valamennyien voltak nehány klártgyat, hogy hosszú idők multán is aemlékezessenek e kellemes kirándu- . Muraviden meglekintették az állami át is, hol Herboly Alajos gazgató-tanító agyar beszédgyakorlatok köréből mint- aat is tartott, mely bizonyára hasznosan tette a tanuló ifjuság gyakorlati ismereteit. Ezek után ismét visszatértek Kotorba, r az ebéd végeztel a fűrésztelepet te- ék vizsgálódásuk tárgyává.

Itt kissé meg kell állnunk.

Példabeszéddé vált a régi magyar légszeretel, de sajnos ma már nem min- itt találhatjuk fel azt szép hazánk ha- in belül sem. Hanem, ami a Hirschler- vendégszeretetéti, az valóban páratlan, látatraméltó. Talán az Ó derék, magyar ének rosszúl esnek ha e sorokat eloa- a példálán jellemélt magasztalva látná- iki kiküldi derék személyzetét a kirán- ók fogadására és kalauzására; ő aki böl- i tudta összeállítani a tanulmányút prog- móját, hogy az minéi változatosabb, tanul- osabb és szórakoztatóbb legyen; Ő, aki van lagú társaságot egész nap a legkivá- b ellátásban részesít, igen szerényen vonúl sza a hálás, elismerő szavak elől, mert j jutalmát véli fenttallni abban, hogy ven- ei nagyon jól, nagyon kellemesen érezték gukat. Ez öt örömmel tölti el s többet n kíván. Hanem a hála útját nem lehet ární. Előtör az a szivekből s áldáskén- ill a derék, hazafias vendéglátóra. A ta- rikar a családi asztalhoz volt hivatalos ódomboruba, míg az ifjuság s az említett zsegek tantestületei a telep személyzetével jetelemben a katori vasútivendéglőben él- zték a kiváló magyar úr vendégszeretetéti. étkezés alatt egymást érték a toasztok. istály István IV. éves vendéket éltette az uság nevében a nemesszivő házigazdát, — ely köszöntőre a cég nevében Kaufmann nő hivatalnok válaszolt, s éltette az ilju- got. Majd Budaváry nevelő megemlékezett mindent átható szeretetről s poharat emelt házigazdára, személyzetére s a vendéglátó ntestületekre.

Miután még ebéd előtt a katori iskolát kintette volna meg a kiránduló ifjuság, hol Pataki Viktor igazgató és a tantestület igjai fogadták a tanítónövendékeket s mu- itták be az iskola berendezést, ebéd vé- zeztelve átrándult az egész társaság a fűrés- ztelep meglekintésére, melyet a kirándulók edvéért a figyelmes cég, munkaszünet dá- ára is, működésbe hozatott. A szemléloket ámulatba ejtette a gyártelep gazdag raklára nelyel kapcsolatosan a házigazda tevékeny ia Hirschler Rudolf, tájékoztatta a kirándu- ókat a beszerzési forrásokról s a lanemek- ről, azok ledolgozásáról s az exportról, mely a céget legalább is európai hírűvé tette. Nem kevésbé lekötölte figyelmét a kirándulóknak a telep momentális berendezéseinek szak- szerűsége. Elragadó volt tovább az óriási

gépek működése, mikről a gyár alkalmazott- jai és Sárosi István tanár tanúlságos, kiél- gítő magyarázatokat adtak.

A pontosság, rend, tisztaság, mely az egész telepen uralgott, szembeöltő volt s nagy Széchenyink nemzetgazdasági törekvé- seinek valórávalását jelenti e szépen fellen- dült, modern gyártelep.

Ezt követte a búcsúvacsora, melyen Hirschler Rudolf is részt vett. Az itt elhang- zott pohárköszöntők között lehangulatossabb volt Hirschler R. uré, ki gyönyörű szavak- ban bizonyítta be, hogy a reális törekvések nem szorítják háltérbe az ideális eszméket, sőt azok nagymérvű emelését siettetik. Po- harat emelt vendégeire. Zrinyi Károly igazgató a háziurnak ismétellen kifejezte ugy a tanári kar, mint az ifjuság köszönetét a legneme- sebb fogadtatásért, biztosította a céget a leg- nagyobb háltáról, mely örökké fogja hirdetni a derék házigazda kifejezésre jutott előzé- kenységét. Ezt a felköszöntők egész sora kö- vette. A hangulatot emelte az ifjuság ének- karának szereplése is.

Mikor aztán elérkezett a válás pilla- natja, mindenki a legszebb emlékekkel tá- vozott, melyek e tanulmányi kirándulást egy emberöltőn át emlékezetessé fogják teenni.

Törvényhatósági közgyűlés.

Zala vármegye törvényhatósági bizott- sága holnap d. e. 10 órakor tartja meg de- cember havi rendes közgyűlését. A terjedel- mes programm kiemelkedőbb pontjai a követ- kezők: Gróf Bathányi Pál ur bucsuvételea vármegye közönségétől; 5 új bizottsági tag választása; a milleniumi ösztöndij adományo- zása a zalaegerszegi, keszthelyi és nagykaniz- zai gimnáziumok egy-egy tanulója számára; az alsólvendü—belatine—muraszombat vidé- ki vasúti bizottság kérvénye a vasut lelesi- tésének segélyezésére iránt; a muraszentmár- toni körjegyzőséghez tartozó községek képv- iselő testületeinek a segédjegyző fizetés- és szolgálati viszonyát megállapító határozatai; a felsőmihályfalvi és stridóvári körjegyz- séghez tartozó községek képviselő testü- leteinek szervezési szabályrendeleteik módo- sítása tárgyában hozott határozatai; Szent- ilona község képviselő testületének az áll. elemi népiskola költségeinek fedezése céljá- ból szükséges kölcsön felvétele és Muracsány község képviselőtestületének a r. k. kántori állás szervezése tárgyában hozott határozata. Továbbá Korpits János perlaki utbiztos feleb- bezése a csáktornya—katori uton az 1. sz. új beton áteresz építése és a muravid—ka- ronjai uton levő 8. sz. hid javítása alkalmával felmerült díjak törlése tárgyában hoz- zott 1486/m. 1909. sz. végzés ellen; Mura- vid község képviselő testületének ingatlanai eladására vonatkozó adásvevési szerződésék jóváhagyása tárgyában hozott határozata; Drávodios község képviselőtestületének ha- tározata a község nevében álló regále kártalan- ítása költvénynek a volt úrbéres közbirtok- sóság nevére leendő átírása tárgyában; Stridóvár község képv. testületének határo- zata baró Knezevich Vikort illető helypénz- szeredési jogának és ingatlanának vétele tár- gyában; Muraszerdahelyi és Drávaüred köz- ségek ingatlan eladása, illetve vétele tárgyá- ban hozott határozata s végül Kisfaludy Gyula túskeszertgyörgyi körjegyző felebbe- zése segéd munkaerő kirendelése tárgyában hozott 12385/909. sz. határozat ellen.

— **Apponyi Albert gróf tiszteletbeli orvosdoktorrá avatása.** A hivatalos lap közli, hogy a király a miniszterelnök előterjeszté- sére legkegyelmesebben megengedte, hogy a budapesti tudomány-egyetem gróf Apponyi Albertet, az orvosi tudományok körül szer- zett érdemei elismeréséül, tiszteletbeli orvos- doktorrá avathassa s neki a doktori oklevelet kizsolgáallathassa.

— **Kinevezés.** A m. kir. belügyminisz- ter Megla István csáktornyai határrendőrségi díjnokot fizetésnélküli határrendőr-irnokká nevezte ki a XI. díjosztály illetményeinek élvezetelével.

— **Áthelyezés.** A m. kir. belügyminisz- ter Hellenbrant Pál irnokot Mezőlaborcrol a helybeli határrendőrséghez helyezte át, hogy az itteni kirendeltség tömérdek munkája több erő között osztassék meg.

— **Hivatal vizsgálat.** Az elmúlt héten városunkba jött Budapestről Barényi Jenő m. kir. kivándorlási biztos s ellenőrizte az »Adria« tengerhajózási társaság Csáktornyára kirendelt tisztviselőit.

— **Az oklevél nélküli működő iskola- igazgató ügye.** Ismeretes lapunk olvasói előtt is Brenner Antal mezőkovácszházi áll. isk. igazgatótanító ügye, ki 25 esztendőn át tanító és igazgató volt Mezőkovácszházan egy hamis oklevél alapján. Amikor az eset ki- tudódott, azzal mentegetődzött, hogy az ok- levelet a csáktornyai állami tanítóképző-in- tétet egykori igazgatójától, Samu Józseftől, kapta 1884-ben. Az ügy nagy port vert fel; a tanítót Csanád-vármegye kir. tanfelügyelője felfüggesztette s a közigazgatási bizottság elé, mint legyelmi fórum elé vitte. A közigazga- tási bizottság figyelembe véve Brenner Antal kifogástalan s buzgó tanítói működését, pár- tolólag terjesztette fel az ügyet a miniszte- riumhoz, illetőleg kegyelemre ajánlotta Bren- ner Antal igazgatótanítót a miniszternek. A miniszter döntése a napokban érkezett le. Makóra, Csanád-vármegye közigazgatási bi- zottságához. Eszerint Apponyi Albert gróf kultusz iniszter a közigazgatási bizottság határozatát helybenhagyja s tekintve Brenner 25 éves, közmegelegedésre ellőmött szolgálata- t, a tanítói oklevél híján gyakorolt tanító- ságáért nem bünteti meg, hanem a közszol- gálat érdekében áthelyezi s kötelezi őt, hogy záros határidőn belül a törvényszerű tanítói oklevelet szerezzze meg.

— **Új közigazgatási gyakornokok a vár- megyében.** Ismét két közigazgatási gyakornoki állást rendszerezelt a belügyminiszter, így a vármegyeiek négy közig. gyakornoka van. Kettő az alsópáni hivatalban működik, a most kinevezendők pedig valószínűleg Alsólvendván és Csáktornyán fogják a vár- megye szolgáltatást megkezdeni. A gyakorno- kok természetesen a már szolgálatban levő tiszteletbeli szolgabírák közül fognak kinevez- tetni, ezek jelenleg Gózony István, Gyömőrey István és lovag Ahsbahs Sándor.

— **Jegyzőválasztás.** F. évi december 2-án volt Bántornyán a körjegyzőválasztás. Székely Emil járási főszolgabíró, választási elnök, a pályázók közül három jelölt és pedig: Mráz Kálmán zalagyertyánosi körjegyző, Visnyei János felsőmihályfalvi segédjegyző és Szcenci Sándor esztergomgyeiei segédjegyző. A jelölés kibridelése után öblös torkokból hallatszott a Visnyei név is, ezért a névszerinti szavazás lett hivatalból elren- delve s ekkor az a különös eset történt meg, hogy a leadott 53 szavazat mégis mind

Mráz Kálmánra esett, minek folytán őt a járás főbírája egyhangulag megválasztott körjegyzőnek mondta ki. A választást igen izgalmas korteskedés előzte meg. Részt vett benne 13 (!) jegyző és jelölt, nem kevesebb pap s a környék tanítósága. A dolog egy kisebb kaliberű képviselőválasztáshoz hasonlított.

— **Kinevezés.** A Julián-egyesület Grész Etelka okl. tanítónőt Bedenikre nevezte ki tanítónőnek.

— **A határrendőrség áthelyezése.** Mint biztos forrásból értesülünk a csáktornyai határrendőri kirendeltséget Gyékényesre tennék át, mivel a letarlóztatások is többnyire ott történnék, hogy így az intéző fórum ott helyben legyen. Ez a körülmény hátrányos volna városunkra sok tekintetből. Csökkenne forgalmunk s elvesztenénk egy tekintélyes hívatalt, mely Csáktornya emelkedésére eddig is jó hatással volt.

— **A Zala új köntösben.** Tudvalevő dolog, hogy a Nagykanizsán megjelenő lapársunk kiadótulajdonost változtatott. A új folyamán egy részvénytársaság tulajdonába ment át, mely a lap kiadását szélesebb alapokra fektette. Hogy a lap jövőjéhez támasztott várakozások nem voltak minden remény nélkül valók, bizonyosága a múlt vasárnapi szám, mely a Zafát új köntösében mutatta be az olvasóközönségnek. Egész nagyvárosias, megizmosodott formájában mutatkozott be s tartalmát illetőleg is alkalmazkodott meg-nőtt alakjához. A bevezető cikket Balthyány Pál gróf, volt főispán írta, melyben a Zalától búcsút vesz; az újjászüléssel pedig kapcsolatos «A Zala fejlődése» című cikk, mely érdekesen rámutat arra a fejlődésre, melyet a Zala 32 éves fennállása során tapasztalhat. Örvendünk az újjalakulásnak, mert várakozásunkban nem csalódtunk. Az új szám legkésebb bizonyosága lapársunk megizmosodásának s a legbiztosabb garancia arra nézve, hogy vezető szerepének, melyet a megyei zsurnalisztika terén eddig betöltött, a jövőben fokozottabb mértékben, az eddiginél is erőteljesebben meg fog felelni.

— **Karácsonyi ünnepély.** A kotori községi elemi népiskola tanlesterület, vett meg-hívó szerint, az iskolá és ovoda növendékeivel ma d. u. fél 4 órakor karácsonyi ünnepélyt rendez. Belépti díj nincs, de a szegény gyermekek számára ajándékok elfogadtnak.

— **A törekvés jutalma.** Horváth Mihály helybeli kályhás méltó elismerésben részesült a kereskedelmi miniszter részéről, aki neki egy benzínmotort s egy mázróló dobmalmot bocsátott rendelkezésére. Horváth Mihály ezeket a gépeket saját kérésére kapta, elismeréséül annak, hogy mesterségét szakértelemmel és ambícióval űzi. A gépek 3 év múlva birtokába mennek át, ezalatt azonban két szegédet s egy állandó napszámot tartozik üzletében alkalmazni s azonkívül 2 tanoncot is kitanítani. A dobmalmot az összes helybeli fazekasok is használhatják, kik azonban ennek fejében bizonyos mértékelt használati díjat fizetnek Horváth Mihálynak. Horváth Mihály kiképeztetését az ungvári szakiskolában nyerte s így magasabb kvalifikációjánál fogva, a gépek segítségével, üzletét nemcsak belterjesebbé teszi, hanem bizonyára ipartelepé is fel fogja virágoztatni.

— **Az új városi virilisták.** Az 1910. évre a következő adófizelő polgárok lettek Csáktornya virilistái: gróf Festetics Jenő, Neumann Miksa, Szentlencsényi zárdája, Morandini Bálint, Antonovics József, Wollák Rezső, Hajas József, Pecsornik Ottó, Heinrich

Miksa, dr. Kovács Lipót, Molnár Elek, Szivovcsik Antal, Deutsch Salamon, Rosenberg Lajos, Déli vasút, Rosenberg Rezső, özv. Cvetkovics Antalné, Strausz Sándor, Kántor Bernát, Becsai Albert (reudes) és Zozoli Ferenc, Gráner testvérek, Csáktornyai Takarékpénztár, Meider Márk, Scheffer Rezső (pót).

— **Főszolgabírói székhelyek a Csány szobor ügyben.** A Csány szoborbizottság titkára kérő levelet intézett vármegyénk főszolgabíráihoz, hogy e téli folyamán székhelyeiken a lelkes ifjúsággal rendeztesse nek egy egy Csány-estélyt, melynek tiszta jóvedelme a Csány szoborralra adassék. Hiszen, aminthogy igaz is, még a kisebb községekben is szoktak tartani minden évben egy-egy mulatságot néha még messzibb való érdekekért is. Egyet, csupán csak egyet rendezzenek a nagyobb, vezérserepet vívó községek, városok a mi, rendkívüli nagy emberünknek, hős vértanúnknak is az emlékére. Ugy áll a dolog, hogy az első gyűjtés buzgalma után mintha csökkent volna a hevület. Most 26—27 ezer korona már biztosítva van ugyan, de legkevesebbet 35 ezret kell gyűjtenünk egy-két év alatt. Hisszük is, hogy a főszolgabíró urak szívükre veszik a dolgot, s nemhogy egyenesen ők rendeznék, de tanácsaival és erkölcsi támogatással segítségükre lesznek a rendező ifjúságnak. A keszthelyi és zalaegerszegi főbírókhoz nem küldött a titkár kérő levelet, mert Keszthelyen egy és Zalaegerszegen több fényes estély juttatott már szép összeget a hazafi alá. Ugy lesz szép is a nemes munka, ha részarányosan járulunk hozzá vármegye büszkeségnek az oltárához.

— **A drávavázhelyi gyilkosság.** A testvér-gyilkos Prepelics Mátvás ügyében eddig még semmi nevezetesebb fordulat nem állott be. Az ügy intézését most már dr. Bakos Géza vizsgálóbíró vette a kezébe. Ezzel a szomorú ügy bírói utra tereltetett.

— **Hazárd játékosok.** A helybeli randórság rajtakapta Brna Györgyöt, Polacsék Károlyt és Kohot Jánost, midőn ezek hazárd kártyázást folytattak. Elkobozták tőlük a kártyát s azonkívül 40 kor. 20 fill. lefizetésre kötelezték őket.

— **Magyar ebtenyésztők és ebkedvelők egyesülete.** Ily című egyesület van most alakulóban Budapesten. Célja az egyesület megalakításának: a kutyatenyésztés meghonosítása, kiállítások rendezése, a fajták tisztá- vében való fenntartása, a fajták tökéletesítése s egyes példányok értékesítése. Az intenció tehát nemzetgazdasági szempontból is méltánylandó. Az egyesület öt osztályában a vizsla, foxterrier és tacskó, agár, fluxus és hazai nyáj-ebfélék foglalkoznának. Az Egyesület tagjai a 12 K. tagdíj fejében az összes egyéb tagsági jog élvezete mellett. A kutyá c. egyesületi lapot is kapják, mely a tudnivalók tekintetében folytonosan tájékoztatni fogja az egyesület tagjait. A lapban illusztrációk is lesznek. A jelentkezések Chyzer Kálmánhoz intézendők (Rákosszentmihály, Farkas Ignác-utca 15.).

— **Gyilkos strekar.** Hogy a strekára való járás mennyire megrontja, szét el is vadítja a mi különben jámbor falusi embereinket, tanuskodik róla a vérfagyasztó gyilkosság, mely e hó 6-án Muracsány községét lázas izgalomba hozta. A gyilkosság áldozata Bergovecz Antal odaváló jómódu gazda, kit egy 17 esztendősen eretlen suhanc állatias vadságában leszűrt. A lettes valami Várgék Gergely nevezetű vasúti munkás, ki Lukács nevű bátyjával holmi haszontalanság miatt összeszólalkozván, a kocsmá udvarán vele hajba kapott. Bergovecz Antal a zajt hallván, a verekedő testvéreket szét akarta választani, de megjárta, mert beavatkozásának a következménye az a szurás lett, melyet az állatias Várgék Gergely bicskájával rajta ejtett. Bergovecz a mellét ért hármas szurás következtében holtan rogyott össze.

— **Öngyilkosság.** Rejtélyes esettel áll szemben a bíróság, hogy Kiszabadkán a te-

hervonat egy ismeretlen férfit derékon keltévágott. Az illető 40—50 évesnek látszó egyén a legnagyobb valószínűség szerint a a tehervonat kerekei közé feküdt a sínekre, míg a vonat a kisszabadkai állomáson vésztegett. A vizsgálatot megindították, hogy az öngyilkos személyazonosságát megállapítsák.

— **Jubileumi katalógust** adott ki e héten Kertész Pál férfi és női divatúru üzlete Budapest Rákóczi ut 40 sz. 15 éves fennállása emlékére. E. közkedvelt férfi- és női divatúruház az egész országban ismeretes, mert alig van helyiség, a hova Kertész Pál jó híre ne terjedt volna. A gyönyörűen kiállított katalógust mindenkinek, a ki egy levelezőlapon kéri, ingyen küldi meg.

— **Csalás.** Lebár Iván bukoveci lakosnak két üszője volt, ezek beletévedtek Drávafüred legelőjére. Amint Golubics Flórián mezőőr és Mihóci János ezt észrevették, azonnal statáriumot ültek s megizenték Lebárnak, ha 20 K-t nem fizet, az üszőket elhajlják. Lebár megijedt s a 20 K-t azonnal lefizette Mihóci Jánosnak, ki magát a község birájának adta ki. Mihóci Golubicsal a 20 K-n megosztzkodott. Lebár azonban megtudta, hogy megcsalták miérl is bepánaszolta a két csalót a ligetvári előjáróságnál, ahonnan az ügy a nagykanizsai törvényszékhez került. Itt Mihóci és Golubicsot 8—8 napi elzárásra s 10—10 K. penzbüntetésre ítélték s ezenkívül az összes költségeket kell viselniük, ami körülbelül 150 K-t tesz ki.

— **Verekedések.** Ifj. Vörös Józsefné, Horváth Verona fejletente könnyű testisértésért Ficsger János szolgát. — Ugyancsak Jahn Károly is panaszt emelt Fehér Miklós ellen, ki változásból kifolyólag őt megtámadta.

— **Relytélyes gyilkosság.** Lapunk 47. számában említett tettünk arról, hogy a csendőrség a Kotor község mellett folyó Rakovnica patakban egy feloszlásnak indult, 19 évesnek látszó férfi holttestet talált, ki rejtélyes gyilkosságnak esett áldozatul. A kanizsai ügyészség a nyozomzásban lapunk olvasóit is óhajtja részeltetni, amennyiben valaki talán szolgálhatna adatokkal a szerencsétlen fiatalember kitérre vonatkozólag. A megölt 165 cm. magas; sovány arcú, bajuszatlan fiatalember. Ruházata muraközi viselet. Munkás jeggyel utazott Prágerhofból október 27-én hajnal előtt 1 óra 15 perckor s vagy Kotorig, vagy Murakirályig szándékozott menni. Ruházata megtekinthető Kotorban a a községi előjáróságnál.

— **Katonai lovak vásárlása Görögországra részére.** A napokban érkezett a lővárosba a m. kir. Keresk. Muzeum athéni levelezőjével, Antal Oszkárval, egy görög bizottság, hogy a görög kormány részére nagy mennyiségű lovat vásároljon. A keresk. és iparkamara felhívja a lókereskedők figyelmét, hogy akik hajlandók volnának Görögországra lovat szállítani, lépjenek érintkezésbe Antal Oszkár levelezővel (Budapest, V. kerület Akadémia u. 3.), aki a szállításról bővebb felvilágosítást nyújt.

— **A lóalkuszok kapzsísága.** A mi virágozó lótenyésztésünk mellett az ember azt gondolná, hogy népünk a jólétben valóssággal üszik; pedig ez sok esetben csak látszat, mert az igazi hasznót belőle a lóalkuszok vágják zsebre. Ligetvár községi határozata figyelmeztet erre, mely véget akarván vetni ez újabb fajta uzorának, a vármegyei törvényhatóságot megkerete, hogy tegyen a képviselőháznál lépéseket az iránt, hogy a lóalkuszok díjai ne szabad egyezkedés tárgyát képezze, hanem hatóságilag szabályoztassanak. Ligetvár képviselőtestületét a tenyészlő gazdák panaszkodása készítette erre a lépésre, kik valóssággal ki vannak szolgáltva a lóalkuszok kapzsíságának. Kitént ugyanis, hogy az alkuszok a közvetítés fejében gyakran csak az eladótól magától vág-

nak zsebre 60 K-t, ami az átlag 300 K-s csikó árának 20%-át teszi s az eladó, akit a különféle körülmények sokszor az azonnali eladásra kényszerítettek, kénytelen a lelkelten alkusz uzsorás követelését beigérni, mert ellenkező esetben ki van leve anuak, hogy lovát, az alkusz lebecsmérése következtében, nem veszi meg senki. Miután ezt az állapotot a vármegyei törvényhatóság is nemcsak a közgazdaságra ártalmasnak, de a vevő és eladóra nézve is károsnak találta, határozatilag kimondta, hogy ezen, a lótenyésztés kárára tapasztalható körülmények következtében az alkuszdíj megállapításáról szóló 1875. évi 38. t. c. 547. §-ának módosítását az alkuszdíjnak tételesen leendő megállapítása érdekében az országgyűléshez feliratot intéz.

Közegészségügy.

Jakab László dr. városligeti szanatoriuma Budapestben.

Már régen érzelt hiányt pótol az a nagyzebabásu szanatorium, mely a fővárosban a Nagy János utca és Aréna ut sarkán, közvetlenül a Városliget szélén épült a modern technika és gyógytudomány minden új és kipróbált eszközeivel felszerelve. A már külsőleg is minden csint és kényelmet eláruló hatalmas épület belsőleg oly berendezést és komfortot mutat, hogy ehhez hasonló gyógyintézet nemcsak hogy hazánkban, de még az ily intézményeiről annyira híres Ausztriában sem található.

Eddig betegeknek, de különösen a cukor-, gyomor- és bélbetegeknek, továbbá köszvényeseknek ezrei mentek ki a külföldre, hogy bántalmaik ellen ottani gyógyintézetekben találjanak drága pénzért s idegen szó mellett enyhülést. Kiváltképpen Ausztria vezetett eddig e téren s oda zárandokoltak a magyar szenvedők azért, mert itthon nálunk bizonyhiányzott olyan gyógyintézet, mely mind-ama gyógyászati kellékekkel egy helyben lett volna felszerelve. Nemcsak hazánkban de meg a messze földön sem találunk s így betegeinkre nézve egyenesen áldásos intézmény e modern szanatorium, mely e mellett olcsó árakra is elsősorban számításba kell, hogy essék közönségünk előtt.

Az orvosi és tudományos felszerelés dolgában löketeles, külsősegekben pedig rendkívül izléses és szimpatikus intézetet megmutattak az újságok képviselőinek és az orvosoknak s a vendégek ösztinte csodálkozással nézték végig az összes helyiségeket, amelyekben mindent megtalálnak a betegek, amit az intézet orvosai a külföld legnagyobb szanatóriumaiban egyenként megfigyeltek és tanultak. Az intézet szemléltető egyhangú lelkesedéssel ismerték el, hogy a Jakab dr. féle Ligetszanatorium a lehető leglöketelesebb mindennemű szanatóriumok közül. Megvan ebben az intézetben minden, ami a betegség felismeréséhez okvetlenül szükséges. A legmodernebb s drága berendezésű laboratóriumok, görcsövi készülékek s nagy Röntgen-Laboratórium segítenek a betegek vizsgálatában. A gazdag berendezésű vizsgyógyintézetben szebbnél-szebb és igen elmés készülékek sorakoznak egymás mellé, hogy vízzel meleggel, villamossággal, szénsavas fürdővel stb. gyógyítsák a szenvedőket. Nehéz elsorolni egyszeri látás után mindazt, amit ebben a nagyterjedelmű intézetben a látogató egy sétájában tapasztalhat. Az egyik nagy tereiben az u. n. Zander gépek gurúják, mozgaltják az embereket, amely gépek segítségével az emberi test egyes rézeit szabályos moz-

gásba hozhatják, annélkül, hogy az illető helyéből kimozdulna. Így pl. lovagolhat, evezhet, bicyclizhet, stb. mindent egy helyben. Aztán gépeket láthatunk, melyek az asztalmas belegek lélegzetét segítik elő. Mindenesetre egyik legerdekesebb része az intézetnek a lapos háztetőn levő téli-nyári nap és légfürdő, ahonnan mesés kilátás nyílik a Városliget legköltőbb részére. Az egész épületben előmlő bájos inimitás, mely az előcsarnoktól kezdve végig kíséri a benlakót a tervező építőművészek: Komor és Jakab művészetét dicséri. Meleg derűs kedv uralodik itt, amely feltétlenül üdítőleg hat a betegekre. Bizonyos, hogy hazánk nagyot nyert ezen új intézménnyel, melynek vezetősége már egyedül is garancia arra nézve, hogy a maga elé tűzött humánus célokat pontosan végre is tudja hajtani. Emellett egyik óriási előnye, kitűnő fekvésén és modern pazar berendezésén kívül, (pl. sok lakosztalhoz, mindjárt mellette külön fürdőszoba) azok a valóban olcsón megszabott egységáruk, melyekbe a kezelés, orvosi felügyelet, előírt géphasználat stb. stb. szóval minden ami a gyógyuláshoz okvetlenül szükséges, bentlaltatik.

Az intézet igazgatója Jakab László dr. akinek felesége: Rácz Hanna dr. maga is kitűnő orvos; a fiziko-therapiai osztály vezetője Arányi Zsigmond dr. herculesfürdő fürdőorvos, a testgyógyászati osztályt Milko Vilmos dr. főorvos vezeti, az intézet alorvosai: Lukács Pál dr. és Tausz Géza dr.

C S A R N O K.

Szemelvények a magyar irodalom és sajtó történetéből.

Mikor Geibel Károly 1841-ben Pesten könyvkereskedést nyitott, ő volt a nyolcadik könyvkereskedője a városnak s akkor egész Magyarország, beleértve Erdélyországot is, összesen harminc ember árult könyvet, ma 345 tagja van a könyvkereskedők egyesületének, és még többet árulnak könyvet az országban, pedig már 1842-ben is 15 $\frac{1}{2}$ millió lakosa volt az országnak.

De a 60-as évek előtt is kis méretű volt a magyar könyvkereskedelem s tulajdonképpen magyar könyvkereskedelemtől alig lehet beszélni. Magyar könyvkereskedők voltak ugyan, de német könyveket adtak ki nagyobbára és német könyveket árultak is. Ma kifejtett, hatalmas könyvszükséglettel állunk szemben, a melynek termelése és évi fogyasztása sok millióra rug. 1890-ben már 1344, 1898-ban 1660, 1908-ban 2181 kötet lát napvilágot, a Magyar Könyvészet adatai szerint. Vagyis az utolsó 20 esztendőben kb. megkétszereződött a magyar könyvtermelés.

Az 50-es években a Szent István-Társulat egy ismeretért indított meg, de csak 9 kötetig jutottak, a K. betűig, a 10 kötettel már be kellett fejezni a legalább 20 kötetre tervezett munkát; bizonyára kevés volt a megrendelő. 30 esztendővel később megindul a Palas Lekszikon. melyből 28000 példány fogyott el és nem csak hogy befejeződött, de még pótkötetek is készültek hozzá.

A Kiszaludai Társaság 1847-ben Koszoruza meg a magyar irodalom legremekesebb hajtását, Arany János Toldiját és 1882-ben vagyis 35 év múlva jelenik meg az ötödik kiadás, a mi 5—6000 példányt jelent. Ezzel szemben Kiss József költeményeinek nép-

szervi kiadásából nem egészen 10 esztendő alatt 16000 példány fogy el.

1890-ben 73 ifjúsági irat jelenik meg, 1908-ban 120 kötet. És míg 1890-ben a 73 közül 19, vagyis körülbelül 25%-a fordítás volt, addig 1908-ban a megjelent 120 könyv közül csak 3 fordított, vagyis mondhatni az összes köteteket magyar írók írták. Nemcsak az írók ki tehát ezekből a számokból, hogy a megjelent könyvek száma kb. 40 százalékkal emelkedett, hanem az is, hogy a Hoffmannok, Schmidt Kristófok helyébe egy virágzó eredeti magyar ifjúsági irodalom fejlődött ki, áthatva nemzeti szellemű, magyar érzéstől a modern paedagogia elveitől.

1830-ban 10 magyar hirlapja volt az országnak, 1850-ben már csak 9, de 1860-ban már 52, 1880-ban 368, 190-ban 1132, ma kb. 2060, vagyis az utolsó tíz évben kb. megkétszereződtek a lapok és folyóiratok száma — s hogy a kiegyezés évétől mai napig a semmiből — 52 lapból — egy hatalmas hirlapirodalom fejlődött ki az országban, élénk bizonyosságát az olvasási kedv óriási fellendülésének.

A 80-évek elején hozzák Budapestre az első rotációs gépet, ma egész sora a rotációs gépeknek ontja a hirlapokat, meghatározott példányszámokban.

Mikor 1849-ben először adja ki Emich Gusztáv Petőfi költeményeit, az elfogatás veszélyének teszi ki magát, 1852-ben még elkobozzák Petőfi verseit, ma meg felavatják a nemzet filléreiből megvásárolt Petőfi házat.

A köllőnek, ki a maga idejében a pályájával melengedte kezeit, a ma templomot emelt, a hová eljárnak majd erőt gyűjteni, nyelvünkért, irodalmunkért folytatott küzdelmeinkben.

Dóczy »Csók«-jából 1873-ban jelenik meg az első kiadás állítólag 1000 példányban. A 70-es éveknek talán legnépszerűbb vigjátéka volt. A csók definícióját végig szavalták az egész országban, mégis a második kiadás csak 1881-ben lát napvilágot. Ma Molnár Ferenc »Ördög«-éből három esztendő alatt 8000 példány fogyott el. Herceg »Ocskay brigaderos«-ából nem egészen 8 esztendő alatt a 12-ik ezer kerül forgalomba és Bródy Sándor »Tanítónő«-jéből megjelenésének másodikként évében az elfogyott példányok száma megközelíti a három ezret.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon t. jóbarátaink, ismerőseink és embertársaink, k k felejtethetlen jó leleségem, illetve anyánk és rokonunk elhunytá alkalmával részvétüket nyilvánítani, a temetésen, vagy a gyászistenizetelezen megjelenni szivesek voltak, fogadják e helyen is, felebaráti cselekedetükért, melyen érzett köszönetünk és hálnak kifejezését!

Drávaszentmihály, 1909. dec. hó 9.

Margitai Ferenc,
gyermekai és a rokonság.

B. N. H. Nem is úgy volt. Az egész vonalat nem egyszerre építették ki. A Déli-vasúti első szakasz osztrák területen épült meg. A magyarországi vonalak közül először a Bécs—nyágykiszalud lett meg. Ezt összekötötték a budai állomással. Most kapcsolatot kerestek a két fővonal között s így építették meg az ötvenes évek végén 1858—1861-ig a Nyágykiszalud és Prágerhof közötti vasutat Csáktornya érintésével. Ez a vasút 1861 április 1-én nyílt meg, amire még sokan emlékeznek.

Verébfiók. Idétlen egy fiók. Különbös is nagy a hideg, hadd gubbaszon egy kicsit a melegbe papirkosárban. Attól tartunk, ha szárnyait megfeszítjük, nem ismer rá saját szellemi szőlőjére. Anélkül meg, torzonborz költésében, rosszul festene verébfiókja lapunk hasábjain, mert nem volna elég szalonképes — a frakkja.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržanja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Drávavásárhely.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Preplatna ožen je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fl.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnici:
BEZENHOFER MIHÁLY I PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Nekaj od veresijske udruge.

Kaj je to veresijska udruga? Ako budete čitali ovu peldu, mortik budete razmeli, da siromaškim ljudem ovaj zavod je oslobođenje.

Jeden človek govori drugomu. »Čuješ pajdaš, ja velikoga terha nosim na pleći, pomoz mi nositi. Već komaj nmorem nositi. Ako ti budeš meni pomogel, druga da idem tebi na pomoć, ako budeš vu silom.« — Razmete ljudi! Denite skupa svoje filire, pak ako bude neščići vu silom, pomozite njega s temi penezi.

To je veresijska udruga! Ovim ljudem on cilj je pred očima, da siromaške ljude pomozaju.

Za kaj je dobra veresijska udruga?

Dobro je zato, jer, ako človek ima nepotrebne peneze, more vu veresijsku udrugu dati, gde od ovih penez poštenoga kamata dobije. Ako domaj vu kišti drži te peneze, ne dobi nikvoga kamata, pak lehkoma se i potroši.

Dobra je zato, da ako je siromaški človek vu silu, ne mora iti vu varoš k špar-kassi za peneze, nego i domaj more dobiti. Nemora potrošiti 5—6 forinti na putovanje, nego te peneze more si za nekaj drugoga zaskrbiti. Niti ne misli človek, da tak kuliko more skup šparati. Račujnamo samo to, da treba iti 5—6 put vu varoš, dok maloga duga si more izplatiti. Svako putovanje 5—6

forint, to su čudaj penezi! Vu šparkassi ili vu banku mora siromak i više kamati plaćati

Veresijska udruga ne prosi velikoga kamata i tam je vu seli ne treba vu varoš iti, pak tam trošiti. Ako to sve računamo, vidli budemo, da ako od veresije posudimo peneze, faleša nam je.

Veresijska udruga još i na to pazi, da ljudi lankoumno se ne teraju vu velik dug? Ravnateljstvo pazi na to, jeli za istinu su imu potrebni penezi. Za nekakvo budkalo vu veresijski udrugi ne daju peneze. Ravnateljstvo još pazi i na to, jeli one peneze, kaj je dobil na ono je potrošil, na koju je prosil, ili na drugu?

Gde je dobra veresijska udruga, tam ljudi za kratko vreme poštenu i šparani budu. Pazili budu na svakoga krajcara pak odevčiju se od krmarije. Svoje duge pak pošteu budu plaćali. Fletno se podigne i gazdarstvo, tak ljudi polahkoma već peneze budu imali, obogatiju se . . .

Ali na jednu je ne dobra veresijska udruga. Nije dobra na ono, kaj bi se nešteri ljudi za kratak čas pobogatili. To se more pripetiti kod šparkasse ili kod banka, ali kod veresijske udruge ne. Kaj malo hasen dojde, to se rezdeli med članovima.

Vidite ljudi! Veresijska udruga da vam fal peneze, ne pusti, ka bi lankoumno duga napravil. Ne tira vas, da platite kamate, čeka mirno, dok budete imali peneze. Ali zato privći vas na ono, da svojega duga vu redom i poštenom morate platiti. Pomagajmo

ljudi na drugim, kaj vu drugom vremenom ne budemo bez pomoć ostali.

Za to je dobra veresijska udruga.

Oglas iz pošte.

Obzirom na približavajuće se božićne svetke upozoruje se občinstvo na sljedeće:

a) Za omatanje pošiljaka valja rabiti škrinjicu, košaricu, platno ili pako. kod pošiljaka manje vrednosti i težine koje se neće daleko odpremati, više puta složeni papir. Tekućine ili takove predmete, koji bi se mogli lahko razbiti, valja bezuvjetno smiestiti u škrinjice od čvrstoga materijala, a u znak da su a zamotku takovi predmeti valja na škrinjicu narisati običajni znak upozorenja flašu.

b) U interesu je občinstva, da gotove peneze putem doznacnice predaje, dragocionosti i ine slične stvari ne pakuje ujedno s drugim predmetima, jer se neće dati odsteta, ako bi se ove stvari iz zamotka izgubile.

c) Za pečačenje vrednostih svežanja valja rabiti samo pečatni vosak dobre kakvoće i graviranje pečatnike, a napošiljku se imadu pri šavu zaporu ili gdje se križaju uzice, udariti toliko pečata, koliko je potrebno da se bez oštećenja pečata ne može doći do sadržaja pošiljke.

d) Bez omota mogu se predavati samo zatvorene putne torbe, koleri i slično.— Ni divljač, koja se inače, ako više ne krvari može bez omota slati, nije uputno za božić-

Strašno si je naplatil.

Četiri dni je trpelo mašeranje. Zmočeni na pol mrtvi smo se mi rezervisti poletavali po celim putu od velike trudnosti.

Sunce se je već zdavja skrilo, kad smo došli do mesta, da si moremo počinuti. Zarpovednik srdito skrikne i odmah su bili šalori postavljeni. Puške zdevlmo skup i ajde nad kola, zememo doli ponjave i gunje da svaki more iti na počinec, kojega si je već dugo želel.

Svi se žurimo, samo Gjurica se poteže, kak da bi ga z velikoga sna zbudili. dok se tresne o jednoga svojega pajdaša, Gvorko Štefa. Jer ga je friško ne spoznal zato srdito skrći nad njim, ali v drugim momentu već radostno reče:

— Ti si tu, Štef?

— Je! — veli on strašno, prestrašeno i tvrdo gled v oči svojemo pajdašu. Bez govora su vršili svaki svoj posel. Med tem su se već stražarski ognji razsvetili, lepo

vedro je okoliko celi kraj, jeden-drugi soldat počne žalostno pjesmo popevati, koju je nešteri počel pomagati. Ali i popevku su ostavili, jer njim je dugocasnja bita.

— No, dečki, — krikne kaprol s trdim glasom. Ostavite to popevku, rajši naj stane napre, koj zna kakve lepe pripovesti. Gjurica se ram vutem času potegne kre kaprola i spravlja se spat. Kaprol ga prime za ruku i veli mu:

— Ako budeš predi pripovedal, onda se moreš leći. Gjurica bi se rad oslobodil, ali kaprol ga nepusti.

— Budem govoril, — veli kad je videl da se nemre osloboditi, — nego jedno istinito pripečenje iz mojega života. Pripovesti neznam.

— Čujmo! — kričiju od svake strani. I Gjurica počne govoriti.

Činovník sem, dohotka imam malo, nego dosta mije k tomu, da si jedno svoju dragu za ženu zemem, koju već od davna jako ljubim. Kak Vam velim, oženil sem se

i zel sem si jedno takvu dušicu, za kojom sem vmiral i mislil, da bu me istinito ljubila. Strašno sem puno posla imel već sem višeput mislil da nebum mogel zdržati. Ali kad sem pomislil na to, da kakvi blagoslov i kakva liepa zadovolnost čeka mene doma, lehkó sem trpel svaku nevolu. Jedno dete se nam rodilo, nego za kratak čas ga je i zel Bog odnas. Od toga čajta mi je tak strašno veliki bil moj stan, da za ne premisliti.

Damo na rendu pol stana, velim ja ženi. Bil sem navčen da me žena vu svakoj stvari posluhne, ali ve jenput mi je ne dala prav. Zbog te stvari smo se i posvadili. Drugi den kad sem došel iz službe dimo, dopelam s sobom svojega priatelja Gvorko Štefa. Moji ženi se dopal novi stanovník. Vesel dečko je bil i meni se liepo vidlo, misluć, dami nebude stan tak dugocasn. Dobro vreme je bilo tak i ja sem si niti ne pomislil na nikakvu zlo. Na to sem niti ne imel zrok, dok sem ne došel na jedno stvar. Idem v kancelariju, do podne obavlam svoj

Kérjen mindenütt valódi egyiptomi „NIL“ szivarkahüvelyt és szivarkapapírost,

mely a dohányzás alatt nem lesz sem ZSIROS sem FEKETE. Csak akkor valódi, ha a „NIL“ név és a krokodil védjeggyel van ellátva.

ometa poredavali neodmarna, jer se ako adresa od pošiljke otkine i izgubi. Divljači ili peradi svezano bez omota ne se primiti kao jedna pošiljka. Divlja noze se predavati samo u košarama i brovim graničicama.

Adresu valja jasno čitljivo, točno adresata, zanimanje, određite, zadnja većim gradovima predjel grada, ulica, broj) a po mogućnosti na sam omot (jicu) i t. d. napisati. Ako omot nebi kladan za pisanje, onda valja adresu i na ceduljicu papira, te ju, da se rzi s cilom stražnjom stranom priliepošiljku, nu ako pošiljka sadržaje stne predmete (safi, prsten i slične) onda se adresa ne smije priliepititi na Nadalje se preporuča u interesu ob- da svaka predavajuća stranka u i samu uloži na posebnom papiru natočan naslov, da se za slučaj even- izgubljenja vanjskog naslova pravi ik bez o i lahko prouači uzmožnu.

U koliko se podpuna adresa radi kjanja prostora ili naravi omota nebi napisati na omot zamotka, onda valja napisati na dašćicu, tablicu, od kože enke, te ovu kanapom prišit odnosno ti na pošiljku, a krajeve kanapa pri- na tablicu tako, da se adresa ne odrtrgnuti od pošiljke.

) Pošto vu Zagreb, Budapeštu, glaseće ter meso i piće s adrža- pošiljke podpadaju potrošarini, to se njihov mora ubilježiti tako na to- listu kao i na zamotku samom po- t. j. meso i piće po vrsti i težini od- mjeri. Poraba obćenitih izraza kao čina« »pokvarivo« jestvine »vino« i t. d. nije dozvoljena, te se moraju točne oznake rabiti, kao: 1 zec, 1 pu- surak, 1 kilogram kobasica, 2 litre i litre šljivovice i t. d. jer se usljed sve oznake zateže dostava.

) Za kvar, koji bi nastao iz nespret- ili nedostatnoga pakovanja kao iz avog adresovanja, neče se dati odš- - Na te propise upozoruje se občinstvo

tim više, jerbo poštanski zavod osobito za božićnoga ogromnoga prometa, može samo onda zahtjevima udovoljiti, ako se občinstvo drži propisa oko predaje.

i.) Osobito se upozoruje občinstvo, da svoje pošiljke pravodobno prije odpreme pošte predaje na poštu i to po mogućnosti prije podne, da se uzmožno bez zaprehe još isti dan dalje odpremiti.

KAJ JE NOVOGA ?

— **Razbojstvo poleg Kotora.** Poz- nato je pred našima čitateljima, da su poleg Kotora poleg potoka Rakovnica jednu mušku lješinu našli, koja je 19-ga prošloga mieseca žrtva bila ubojstva i razbojstva. Taj umorjen čovek je 19 let star bio i od mestrije je bio štrekar. Vmoritelja iščeju i zato sud iz Nagykanizse prosi i naše čitatelje, da njemu budu na pomoć oko iztrage, da se vmoritelj čim prije najde. Opis nesrećnoga, koga nitko ne pozna, je sledeći: tielo mu je mršavo, nos siljast, usta malena, obrada okrugla, lasi i obrvine kostanjasto-smedje, brade i mostače neima; odielo medjimursko; kaput iz smedjeg sukna s vattom podstavljen, galer iz črnog baršuna, vanjski žep za ci- garie tolikakje sa črnim baršunom obšiven; pruslek smedji, hlače smedje obšivane; cipele sa podstavom kapičama i remeni, u podplatima gusto čavlovi; rubača plavkasto- biela, pragava gaće iz plavog barheta. U žepu kaputa jedna željeznička karta izdana u Unterdrauburgu 26. oktobra 1909. do Mura- királya, kojom je umorena osoba u noći od 26. na 27. oktobra u Medjumurje putovala. U zupučku prsluka bila je jedna karika od žepne ure, od ovoga odkinuti lanac je falit. Skrljak je takodjer falit Isti je morao u druztvu više njih putovati, jer željezničku kartu samo onda dadu, kad* njih najmanje pet putuje. Njegovim drugovima sa kojima je putovao, treba da znadu da tko je umo- rita osoba, te jeli je do Murakirálya ili do Kotora putovao, kad su ga umorili. Odielo umorenog nalazi se kod občinskog pogla-

varstva u Kotoru, (željeznička postaja Kolor- Alsódomboru) pa se od svakoga može pregledati Prijaviti treba kr. ügyészség u Nagykanizsi, ili obć poglavarstvu u Kotor ili drugoj kojoj oblasti.

— **Vumrla je.** Kak sa dubokim saza- lenjem čujemo, vumrla je gospodja Margitai Ferenc rodjena Titler Anna. Pokojnica je žena bila Margitai Ferenc penzioneranog školnika i mati glavnog urednika naših nov- vin Margitai Józsefa, penzioneranog prepa- randijskog ravnatelja sada školskog savjet- nika pri Druztvu Julian. Pokojnica je poz- nata bila vu širokim druživi i radi njene dobrote nju je svaki obljubil. Osobito Mura- szentmartincani su za navék vu srdee zasa- dili njezin opomen. Živela je visoku dobu Vu 76 ljetni dobi svoga života je vumrla ovoga meseca 4-ga. Lepi sprevod je imela prošlu nedelju. Daj njoj Bog duši pokoj vekivečni. Naj potivlje vu miru!

— **Varanje.** Lebar Ivan iz Bukovce imao je dva junca, koji su se zbludili na pa- su od Drávafüred. Kako su to Golubić Flo- rian potar i Mihóci János iz Drávafüred opa- zili, odmah su držali štatarijuma, su Leba- ru na znanje dali, ako on 20 K ne plati, onda mu budu junce odirali. Lebar se prestrašio i odmah je platio te novce Mihóci Janošu, tko je sebe za birova van dao. Mihóci i Golubić su onda dvadeset korüne med so- bom razdjelili. Ali Lebaru je to na znanje došlo, da su ga prevarili i zato je obadva muža, kao varalice kod poglavarstva obćine Ligetvár tužio. Poglavarstvo je tužbu k sudu v Kanizsi prekdato, koj je dvoju varalicu ostro kaštigao. Obadva su za 8 dana bili zatvorjeni, skupa 20 K strofa plati, i izvan toga su još i morali sve stroške tužbe nositi. Ti stroški su činili 150 Krun.

— **Siloviti mešetari.** Navada je u Medjumurju, da na sajmi mešetari po sv- koga konja od vriednosti 300 krun i do 60 K zahtjevaju za njihov trud od gazdih konjah. I tako najvećega hasna mešetar metne u žep, pak drugu zastugu nema, kak da trgovca gazdi vodi. Da ga čude zbog toga se tužuju, je naravno, jer čudaput moraju konje svoje

ali najedenput mi počne zlo biti dimo. Velika vrućina me obišla i zato el v jednom krčmu, da si vrućinu vte- lak zdignem kupicu k ustim, spazim, kolu pri stolu sedi moja žena i Gvorko e tihó spominaju.

leznam jeli me je žena vidla, nego i nikaj ne štel videti. Odmah platim im. Kam nek idem? Dimo? Pitam sam ali premisli sem si da bude dobro ati večera. Lehko da si još žena prest- var i dojde dimo. Večer idem dimo a žena je već bila doma. Ležala je, luč vlekla na se poplon i pazila kaj ja rekel. Ali ja sem niti reč ne rekel, si legnem i mirno sprevodim noć. V kak da se niti nikaj neprepetilo, idem zbu. Večer dojdem i legnem. Dugo je trajalo to. Žena je den za den čekala, da bum ju pobral na red, sem njoj nigdar niti reči ne rekel.

strašno nju je močila ta stvar i mo- teći ako sem i strašno ljubil tu greš- — z veseljem sem pazil kak se moči, njoj leti lepi cvet z čerlenoga obraza, rezcvlene rozice.

Veselo reč sem njoj nigdar ne rekel vumrla je!

Jeli sem ženu ili svoju nesreću plakal, znam, nego žuhko sem se plakal nad

njenom smrtjom. Nesem imel mira. Navek sem si misli, da je morti ta žena ipak lepši život zaslužila! Morti sem hudo napravil, da sem ju tak močil, i to si mislim i deneš- nji den i zato z iskrenim srcom čuvam njeni spomenik. . . .

Zatem otihne Gjurica i počne se zalostiti. Da su ga već svi jako milili i nesteri rekli »strahovitost« »siromašen človek« — onda se hapi smejati Gvorko i veli:

— Kaj misliš, bedak, da žena ima dušno spoznanje?

Dušno spoznanje bi moglo jednu ženu z sveta spraviti?

— Zakaj ne? — brani se Gjurica i pobijeju ga suze.

— Ah hodi nekam s takovimi bedas- točami. Tvoju ženu je nekš beteg spravil v grob . . .

— Drugo nika! Punktum!

— Zora se je kazala. Stražarski ognji su se samo malo svetili, a soldati su spali. Gjurica je ne mogel spati, jer je strašne muke trpel. Čutil je da mu je Gvorko zine- šal mišljenje, zagital život, potrl mu jedno lepo senju, spomenik žene, to mu je ne dalo mira.

— Da bi samo znal zakaj je to vci- nil? — pita sam sebe.

Zdigne se gori i pogled mu padna na Gvorko Štefa, koj je na drugoj strani spal. Srditost ga je strašno tirala, neje mogel duže z sobom. Skoči gori i predi kak bi ga zgrabili: zaguti Gvorko Štefa.

— Soldacki sud se skup spravi da sudi Gjuricu. Med bajuneti ga tiraju soldati pred sudce.

— Kak znam, — veli jeden stari su- dec, — da si se ti pomiril z svojom nes- rećom, kaj te je pelalo da si to vćinil?

— Povem Vam kratko, — veli krivec jakim glasom, — nigdar mi neje došlo v pamet, da lantujem Gvorko Štefa, žena je dobila plaču za svoj greh, morti se je i preveč močila, da me je nesrećnoga vćinila. Smrticu sem zato poštuval, jer je z svojim pomalenom razcvetjostjom pokazata da še pokarala za vćinjeni greh, a i spomenik njeni z iskrenim srcom čuvam.

Pajdaša sem zato zaklal jer mi je vniš- til za naveke ono lepo ljubav, onaj lepi us- pomen, — koje sem ja čutil o svojim srcu, prama mojoj smrtici . . .

To je potrebovalo strašno naplaćenje ! I ja sem si naplatil.

na svaki način prodati. Ne samo onda, kada stibru moraju platiti, i onda ako njih nekakva nesreća dogodi. Gazda mora dakle tako plesati, kako mešetar fučka, jer ako on tako ne radi, lahko se pripeti, da konja doma tjera, jer mešetar ovoga konja pred svakima ljudima grdi, i zato gazda konja ne može prodati. Zato je zastupstvo občina Ligetvár 8. augustuša sednicu držalo i prošlo varmegijju, da nek premeniju zakon. Da cjenu ne mešetar odredi nego zakon prepiše. Varmegijja je poslušnula pametnu prošnju ligetvarčane i b de poslala odluka orsackom spravišču, gde će pomagati siromašnima medjmurcima, da ne budu zotve mešetarah.

— **Tolvaj i oroslan.** Jeden bogat hollanduš si je kupil mladoga oroslana. Gazda je dobro držal medveda i hranil ga s mlekom i kozinim mesom. Oroslan se je za kratko vreme tak privčil da je sloboden hodil sem i tam po stanu, kak jeden dober domaci pes. Nikoga neje bantauval, vu hiži a niti na stranjske je ne bil nevaren. Čisto liepo se je sprijateljil z mačkom s psim a i z drugimi domaćimi živinami. Jedenput je gazda i cela obitelj odisla zdoma i oroslan je sam ostal v hiži. Vezda je već trifertali leti bil star i dobro se je izrasel i navek je poleg svojega gazda bil i črez noč vu jednoj poleg gazdine sobice ležečoj sobici spal. Črez noč ga je gazda nigdar ne pustil da bi z drugimi domaćimi živinami ostal. Ono noč kak je gazda i obitelj ne bila doma se je jeden tolvaj dotepel vu stan. Ran je vu gazdovoj sobi robil, daje pri lampašovoj svetlosti spazil sedečega oroslana. Tolvaj od strašnoga straha na jeden stolec opat i tak je sedel jedno vreme da se je niti ne vupal genuti. Niti lampaša je ne vupal na stol deli, jer ako se je samo malo genul već je oroslan počel mrmrati i k njemu se približavati. Tak jedno dve vure je sedel tolvaj pred oroslanom vu strašnim strahu, dok je ne došel dimo gazda, koj ga je oslobodil od te velike nevole. Tolvaj koga su sudu predali je on tem kratkim vremenu čisto raseril od velikoga straha i dugo je ležal betežen. Nego i gazda je za kratko vreme prodal svojega oroslana jer je pogibelni počel biti i već je više domaćih živinah razrgal.

— **Koj hlepi za kinčom.** Na lepi način su dobile dve ciganice Liptak Mihály gazdu. Tak dugo su mu gevorile dok je veruval, da je na njegovem gruntu zakonpani strašen kinč samo to je nevolja da ga taksi pozaj straži, šteri ima sedem glavih. Liptak je ob pol noći na cinturu predal ciganicam dvesto forinti, štere su mu obečale da straju pozaja. I u jedno je zapovedal Liptak svojoj familiji da od cigane nikaj nesmeju kratiti, nek njim sve daju, kaj potrebujeju. Od toga vremena su cigani navek hodili vu Liptakovu hižu i nigdar su ne toliko mladine potrošili, kak ovo vreme. Liptaku se je već ta stvar duga vidla i rad bi već da dobi toga kinca. Vezda su mu ciganice jedno tretlji ciganicu predstavile i rekle mu, da je ona moguća na goskinim hrbtu iti v zrak i tak stritati pozaja. Liptak je iste čekal jedno vreme i daje videl, da ciganice već nehodiju toliko k negvi hiži i da ga je ta komedija već do jezera forinti koštala isel je k redarstvu i prijavil ciganice. Sudbeni stol je dve ciganice svako na jedno leto a tretlju pak na šest meseci rešta odsudil.

— **Šteri je prosil dopust.** Iz Székesfehervára nam pišeju sledeće: Mester Sándor šnajdarskoga detiča, ki je zbog krad-

nje vu Budapestanskim reštu sešel, je jeden policaj pelal vu Nagykanizsu na sudbeni stol, da ga i tam preslušaju. Da čug vu Székesfehervár došel detič prosi policaja da ga pusti sbogbeje. Policaj ga pusti i tak je vkraditelj v drugo kočiju došel, odmah je skočil nađ oblok vun i pobegeł. Da je policaj zvidel to stvar, veliko larmu je napravil, ali sve zabadav tolvaja su već nigdi ne mogli najti. Policaj je to stvar javil redarstvu.

— **Vmoritelj matere.** Iz Szegeda nam javiju, da je sud Szél Lászlója koj je svoju mater zaklal, vezda izrečen. Szél László je leta 1907. decembra 12-oga z sikirom zaklal svoju mater na nagovor svoje žene i svojega testa Kinčah Jánosa. Mrtvo telo je do pol noći vu komori skrival i onda ga je dal na kola i odpelal na sinokošu, de ga je poleg Tisza vode vu pesek zakopal. Vmorstvo su 1909-oga leta juniuša 2-oga zvidli, da su od ovde sprano telo pastiri našli. Szél je priznal vmorstvo i povedal je, da su je žena i test nagovorili, naj zakole svoju mater, jer nje je mama z 9 mekot zemle i hižnoga juša stela odbiti. Nato valuvanje su mu ženu i testa preslušali, ali oni su nikaj ne šтели valuvati, niti priznati, dabi od toga kaj znali. Szél Lászlója je sud zbog vmorstva na 15 let, testa na 6 i ženu na pet let rešta odsudil. Odsudjeni su apelirali.

— **Odrezane ruke.** Vu Resiczi se tri rumunski brati zabavljali su jednoj krčmi S imena Voina Blagne Petru i Nikole. Da je žganica, kaj su pili, zmenjkala, pričnuli su se svaditi, da šteri mora ve platiti žganicu. Poleg velike svadje niti su ne spazili, da krčmarica nje vun rivlja. Da su već vun bili ond s vidli, kaj su nje iz krčme vun hitili. Došli su nazaj nater vu krčmu, pak pričneli su tući krčmaricu. Da je videl to jeden policaj, štel je te voga bunde širom tirati. Blagne je vezda noža cakuol i isel je proti policaja. Ali to mu je bila nesreća, jer policaj n u je s sabljom roku odrezal. Ran to se dogodilo s Nikolem, koji je s jednom velikim drozcom štel vudriti policaja. Vidite ljudi, kaj se more pripetiti s človekom, ako se napije.

— **Baltimore varoš se gori.** Iz Newyorka pišeju, da Baltimore varoš vu ognju je. Na onu stran, gde je oženj, već tri dana ne moći blizu iti. Sve one hiže goridu, od koje su tak povedali, da nemreju se zgoreti. Čudaj bankovska hiža, veliki štaćuni su već zgoreli. Ognjogasci silom de laju, ali nikak nemreju ognja zadušiti. Do vezda već više 20 milion dolarov kvara imaju varoški ljudi. Železnički stacion takaj gori. Čugi vu varošu nemreju hoditi. Poglavarstvo od Filadelfie, Newyorka i Washingtona je molilo pomoć. Soldati i policaji blizu ognja nikoga ne pustju. Su je i takvi, koji za svoju rodbinu vu oženj očeuju skočiti. Ima i takvoga nepostenoga človeka, koji od ove nesreće hasna oce napraviti, krade ono, kaj su ljudi vu velikom sili zgubili ili ostavili. Ako takve ljude primiju najpenpt je streliju. Do vezda već neštere sto ljudi je poginul vu ognju. Od ovoga strašnoga ognja već vam nemrejo pisati, da oženj je vništil telegrafničkoga staciona vu Baltimore-u, pak vezda već niti glasa ne moći dati vun iz toga nesrećnoga varoša. Ako malo pomiljamo na 1904 godinu, saznali budemo, da i onda je toga varoša oženj vništil.

— **Kakvi su fiškariuš.** Ovde vam pišem jedno malo pripovest, iz koje budete mogli videti, da fiškariuš kak jako braniju

i one grešnike, od kojih sigurno znađu, da su vredni na smrt. Vu 1861 im letu zivel je vu Francuskoj jeden vrlo pamten doktor. Ime mu jn bilo Courti de La Pomerajis. Iz dobre obitelji je zel za ženu Dubizy frajlicu, s kojom je dobil 150.000 korun. Za nešteroga tjedna mlada žena je hitroma vumrla. Dovec je vezda pak ženu iskal i našel je pak jednu bogatu. Ali i ta je leto vumrla. Ljudi su vezda već malo zmišljivali kak je to, da doktorove žene tak leto vumreju. Nešteri človeki pričneli su tužiti doktora, da on svoje obedvoje žene je s čemorom zaklal zato kaj njihove penezi njemu ostanaju! Cela Francuska se čudila, kaj te pametan človek za peneze je mogel tak velike grehe činiti. Na sudu Lachaud nejglasoviteši francuski fiškariuš je doktora branil. Grešnik je nikak ne štel priznati tužbu, ali zabadava je sve bilo, dokumenti su proti njega govorili. Branitelj, Lachaud fiškariuš je jako lepo govoril. Ljudi, koji su tam bili, uvjereni su bili, da doktor je ne grešnik. Ali zato sudci su ipak na smrt sudili doktora. Lachaud fiškariuš je vezda k cesaru isel i prošil je od njega, da naj ne dopuščava, kaj doktora obesuju, jer je on ne grešnik. Fiškariuš je i tam tak liepo govoril, da cesarica se plakala i ovako je pričnula govoriti fiškariušu: »povedajte vi meni na svoju poštenje, da doktor je ne grešnik, onda i ja se budem molila za njega pre cesaru.« Fiškariuš je zamučil i ne je vupal na svoju poštenje reći, da je doktor ne grešnik. Za nešteroga dana zvršili su na dehkvenšu one, na koja su ga odsudili.

— **Biškopova hiža je zgorela.** Iz Nagyvárada pišeju, da dec. 3-ga na večer se vužgala vu Belenyéšu Rada Demeter g. kath. biškopova hiža. Biškop je ran tam bil, da se to pripetilo. Oženj se jako hitroma razširil, neje moglo zgasiti. Biškop je sam vodil ognjogasci i prošil je selske ljudi, da nej pomagaju ogoja zadušiti. Ali ljudi su ne slušali na njega, nego su mirno gledali, kak se gori hiža. Velidu, da zato su se srdili na biškupa, da vezda već ne dopuščava, kaj na njegovoj senokosi selski ljudi bi pasli svoju marvu. Vu hiži je čudaj vrednosti bilo, ali ovo se sve zgorelo. Mistiju, da nekoi biškopov neprjelati je vužgal. Tim bolje bi moglo biti to, jer ran vu ovom vremenu je nešči vužgal biškopove marofske hiže, koje su na jedni pusti bite.

— **Nesrečna vadasija.** Farkas Miklós marovski činovnik je vu Alsó Lendvi vu marovskoj šumi na jednoga nepoznatoga psa strelil. Na nesreću kugla je vu grnu ležecaga Halasi Lajosa tretila, od čega je Farkas ne znal. Sudbeni stol je Farkasa ne odsudil, jer se je dokazalo da se ta stvar nehotonice dogodila.

— **Da zemeju žene z glave škri-jaka.** Amerikanski svećenici si nikak nemreju premissili to stvar, da gospe dođu v crkvu i imaju škriake na glavi. Jeden svećenik se po svakim načinom štel da budu gospe vu crkvi gologlave zato je stemi termi počel svoj govor. »Naravno je to, ds se nemre od gospe potrebovati, da si zeme z glave škriaka, morti bi se prehladile.« Sve je bilo tiho i mirno. »Sigurno za neštere bi to bila sramota, jer bi se vidlo štere su pisive.« Polovica gospih odmah zeme z glave škriaka. Svećenik se to jaoo dopalo i zato počne dale; ovak: »A neštere bi se strašile, da njim padneju z glave, fošne lasi.« Iste je niti ne zvršil govor, već se je na niti jednoj ženskoj glavi ne videl škriak.

Gabona árak. — Ciena éltká.

mmássa	i m-cent,	kor. fill.
Buza otlórendő	Pšenica	25.00—
Rozs	Hrż	16.20—
Árpa	Ječmen	14.00—
Zab	Zob	14.00—
Kukoricza.	Kuruza nova	12.20—
Fehér bab uj	Grah beli	19.80—
Sárga bab	„ žuti	16.60—
Vegyes bab	„ změšan	15.20—
Kendermag	Konopljenoseme	19.00—
Lenmag	Len	20.00—
Tökmag	Koščice	26.10—
Bükköny	Grahorka	15.40—

Dr. Wettenstein-Szanatorium Részvénystársaság

TÜDŐBETEG szanatoriumában

Margitliget, (Pomáz mellett, Pest m.)

és tüdőbeteg rendelőintézetében,

Budapesten, VI., Bulyovszky-utca 5. szám alatt

a tüdőbetegeket és egyéb tuberkulotikus bajban szenvedőket a Wettenstein József dr. által feltalált gyógymóddal kezelik. Wettenstein József dr. szíve az egyedüli specificium, amely a Koch-féle bacillusokat a beteg szervezetből tökéletesen kiirtja, anélkül, hogy a szervezetre a legcsekélyebb mértékben is káros volna.

677 5-6

Őn csodálkozni fog! 75000 pár cipő!

4 pár cipő csak 8 korona-

Több nagy gyár fizetési zavarai folytán felhatalmaztattam nagy mennyiségű cipőnek előállítását áron alul való eladására. Eladok tehát mindenkinek

2 pár férfi és 2 pár női cipőt

(fekete vagy barna bőrből, kapival, igen erősen kószított bőrtalppal elegáns legújabb divatu, számszerinti nagyság) 8 koronáért. Szállítás utánvéttel.

E. REINER, cipőkivitel

Krakau, Galizien, No. 16.

Meg nem felelőt kicserélek vagy a pénzt visszaadom.

A Nagy Gábor-féle DELAWARE szőlő faj

az egyedüli, melynek termeléséhez semmiféle tudomány vagy gyakorlat nem kell, még az is elbánik vele, aki soha szőlőtvet nem kezelt. Minden szállítványhoz utasítás mellékeltek ingyen és ebből kinézheti mindenki, hogy miként ültesse el, kezelése pedig metázás kapálás és felkötésből áll, más dolog nincs vele, mert ezt oltani permotézni, kénporozni nem kell, nem árt ennek a főlökszera és bimbója, vesszője téiben soha el nem fogy. Holdanként átlag 85 hektolitert terem a egy bimbójából 3-4 furt fejlődik. Valódi bõtermő legnemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad összetévesztetni más ugyanily név alatt forgalomba hozott hitvány fajtával, úgyelni kell arra, hogy Nagy Gábor-féle fajt kapjunk, mert csak ez a valódi. A valódi Nagy Gábor-féle DELAWARE-szőlő olyan bort ad mint az aszu, édes és erős, igen kellemes zamatu és kétszer annyit ér el, mint más borok. Kóstolónak egy üveggel bárkinek küldök 1 koronáért.

A Delaware-szőlő bővebb leírását, természetének királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje meg ma ezt a tanulságos tartalma árjegyzéket, mely a szőlőültetvényokról, lúgasültetéseiről is ad részletes, helyes utbaigazításokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, KÖLY posta, távírda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

676 3-5



„EUFON“

az egyedüli tölcser nélküli beszélő gép. Az összes más gépeknél minden tagadás dacára beépített pléhtölcser van elrejtve.

Resonanz-szerkezett csak is az „EUFON“-nál

Azért nem létezik Eufonnál pléh vagy fa recsegés azért adja vissza az Eufon a dalt és a zenét felülmulhatatlan természetes módon, azért az Eufon a legnagyobb hang-erő mellett is a világnak legjobb beszélő gépe.

Legjobb és legszebb karácsonyi

694 2-3

ajándék



K. 75.—ért egy kitűnő hangszer, jobb kivitelben K. 100.—, 125.—, 130.—, 200.—,

„AUTOMAT“, hangműszer K 140.

Mindennapi szétküldés a világ minden irányában.

EUFON CO. LMTD.

Vezérképvisellete Wien, I. Graben 17.

Megtekintés végett kívánatra gépet és lemezeket választás céljából küldünk. Kívánatra fizetési előnyökben részesítjük. Prospektus, jegyzék és árjegyzék ingyen és bérmentve.



RÉTHY BELA

PEMETEFÜ CZUKORKÁ

BEKÉSCSABÁN

ARA 60 fillér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen

nincs jobb a

RÉTHY-féle

pemetefü czukorkánál!

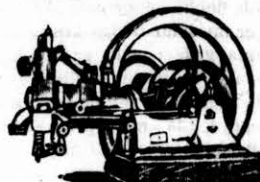
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.



Szállít szak körökben elismert legjobb gyártmányú Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-

motorokat „Ikomobilokat” valamint Szívógázmotorokat.

Meglepő újdonság!

Egytetemes Generatorunkkal

a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

647 8-20

Vezérképviselét:

Gallért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12-91. Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

4493/tk. 909 I. Árverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. jbiróság közhírré teszi, hogy dr. Kovács Lipót ügyvéd által képviselt Csáktornyai Gőzmalom és Villanytelep r. t. végrehajtatóknak Klemencsics Tamás drávavásárhelyi lakos végrehajtást szenvedett elleni 1273 kor. 98 fill. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében arra való tekintettel, hogy Horváth József és neje Haller Amália árverési vevők az árverési feltételeknek a kitűzött időben eleget nem tettek az 1881 évi LX.t.c. 185 §-a alapján Horváth József és neje Haller Amália ár. ev. ellen elrendelte, minek folytán végrehajtónak 1273 kor. 98 fill. tőke, ennek 1907 évi december hó 12-01 járó 5%, kamatai 113 kor. 90 fill. per. 27 kor. 75 fill. végrehajtás kérelmi 24 kor. 65 fill. árverés kérelmi 41 kor. 92 fill. árverés foganatosítási és 12 kor. visszárvérés kérelmi, és a még felmerülő költségekből álló követelése kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbiróság területéhez tartozó s a drávavásárhelyi 1674 sz. lkvb. felvett 160 hrsz. egész ingatlanon 1737 kor. becsáron

1909. évi dec. hó 23-án ó. a. 10 órákor

Drávavásárhelyi községhezánál dr. Kovács Lipót ügyvéd, v. helyettese közbenjöttével meg tartandó nyilv. bírói árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár melynek telénél alacsonyabb áron az ingatlan el nem adható.

Árverezni kívánok tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 193 kor. 70 f.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, a másodikat ugyanattól 45 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 60 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5 % kamattal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a csáktornyai kir. járásbiróság telekkönyvi osztályánál és Drávavásárhelyi község előjáróságánál megtekinthetők.

iparos s kereskedő előfizetőink cégit
a rovathan díjmentesen közöljük.

IPAROS és KERESKEDŐ előfizetőink névjegyzéke.

iparos s kereskedő előfizetőink cégit
a rovathan díjmentesen közöljük.

Bádigos:
Hübseh Manó, (faazónraktár) Csáktornya
Dorner Sándor "

Bőrkereskedő:
Mayer Testvérek, Csáktornya

Borbély és fodrász:
Nadaadi Nándor, Csáktornya
Mik Szilárd, "

Műveskalácso és vassgyertyaöntő:
Tihanyi Mihály Domasinecz

Butorraktár:
Butor és koporsóraktár.
Horák Odón Csáktornya
Schwarz Lipót, Varazdin
Hirschler Ármin, Varazdin

Cipész:
Masztnak József, Csáktornya
Meskó Bálint Csáktornya.

Divatruház:
Liszt és Brodnayk, Stridó

Eredeti Singer varrógépek:
Singer Co., Árpád-utca Csáktornya

Férfi szabó:
Ivacsics Ignác, Csáktornya
Bedics Ferenc szabó "

Férfi és női divatárú:
Zrinyi Viktor, Csáktornya

Fűszerkereskedés:
Mayercsák Béla Csáktornya
kőszén-, faszén-, magvak és a "Műtrágyát
Értékesítő Szövetkezet" raktára.
Gráner Testvérek, Csáktornya
Mráz Testvérek, "
Ifj. Premecz Miklós, "
Deutsch Salamon, "
Hirschhorn Henrik, "
Schwarz Mór kereskedő, Drávavásárhely
Leitmann György Nyírvölgy

Kávéház:
Hajás József, Csáktornya
Horváth Géza, "

Képfestő:
Scheiber Mór, Csáktornya

Kőfaragó és sirkő készítő:
Tersztenyák Bádog, Csáktornya

Likörgyár:
Hochsinger M. és fiai Csáktornya
készíti a híres "Glória" sóboroszest
12 üveg bérmentve 6 korona

Mészáros:
Nuzsey Mátvás, Csáktornya

Órás és ékszerész:
Pollák Bernát, Varazdin

Pezsgőgyár:
Muraközi pezsgőgyár, Csáktornya

Pék:
Stolzer József, Csáktornya
Petrics Viktor, "

Szállító és deszkakeresk.
Löbl Mór és fia, Csáktornya

Tejet és tejtermékeket
Csáktornyára házhoz szállít
Bányavári gazdaság.

Uri- és női divat, játék és díszműrú:
Kelemen Béla, Csáktornya

Vaskereskedés:
Beryák Károly utóda Csáktornya
Binder Károly
Prostenik Gusztáv, Csáktornya

Vászonkereskedő:
Szivoncsik Antal, Csáktornya

Vendéglők:
Hajás József, Csáktornya
Pecsoaraik Ottó, "
Hencesey Gábor, "
Antonovics József, "
Becsey Albert, "
Horváth Mihály, (Fehér galamb) "
Horváth Géza, "
Kelemen Imre, "
Prusztás Alajos, "
Deutsch Zsigmond, "
Schlesinger Mór, "
Mihálics Ferenc, "
vendéglő a vaguthoz
Singer Salamon, Szoboticeza
Kalchbrenner Ferenc, Stridó
Sőjtöry János, Nagyfalva
Deutsch Adolf, nagyvend. Drávavásárhely
Kovács Mihály korcmáros Drávavásárhely
Leitmann Mihály Nyírvölgy
Leitmann Bálint Szentilona
Feigelstock András Bpest, VII., Dobány-u. 81

Szabadalmazott "Krisztály" borszűrő gyár:
Herczog Sándor vasuti vendéglős Csáktornya

Könyv-papír- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: Strausz Sándor Csáktornya.

Naptárak az 1910. évre.

Mindennemű családi-
előjegyzési- és napi-
tömbnapárak nagy
választékban kaphatók

Strausz Sándor

könyvkereskedésében
Csáktornyan.

HA

még nem járhatja, okvetlen fizesse elő január hó
elsejével az elismert legjobb magyar napilapot.

„AZ UJSÁG”-ot

Megrendelő cím: „Az Ujság”, Budapest.

Egyes példányok minden ujságelárusítónál kaphatók.

A Benedikt-féle házban (Kosuth Lajos utca 5. sz.)

egy üzlethelyiség lakással

vagy csak lakás, azonnal kiadandó.

Figyelmeztetés!

A Schicht szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas“ védjeggyel!



Szőlő-oltvány

szőlővesszőről és berről NAGY KÉPES ÁRJEGY-ZÉKEMET

INGYEN

és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlő oltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőkből, a világ-hírű Delaware-ből állandóan több millió készlet eladó. Olcsó ár mellett. Több ezer ellismerő levél! Közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Cím:

Szűcs Sándor Fla, szőlőtelepe

BIHARDIÓSZEC.

652 10-24



Védjegy: „Horgony“



A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziájszer, mely már sok év óta legjobb bebizonyosított biztonságú készítmény, csontok és meghűtésekben.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosságnak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéki állástól rendelés van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerészre az „Arany orosiáshoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Karácsonyi és újévi ajándékoknak különösen alkalmas



arany-, ezüst-, kina-
ezüst árúk,
dísz tárgyak, órák, ékszerek,



nagy választékban kaphatók

Rosenfeld J.

óra- és ékszerüzletében, Csáktornya.

Steckenferd-
Liliumtejszappan

Legenyhébb szappan arcbőrre és szeplő ellen jó hatással.

Mindenütt kapható!

960 39-40

Magyar Vulkáncementgyár Részvénytársaság.

Központ: Budapest V. Sas utca 25. Gyár: Selyp. Telefon: 107-16. Telefonállomás: Hatvan.

Minden cementfogyasztót

tisztelettel felkérünk, hogy szükségletének 1910 évre való fedezése előtt

- elsőrendű minőségű portlandcementre,
- vulkanportland kevertcementre, mely bármely más portlandcement minőségével vetekedik,
- vulkáncementre, mely a románcement minőségét messze túlhaladja, víziépítkezéseknél, — alapanyagát a trassz képezvén, — nélkülözhetlen,

ajánlatunkat saját érdekében bekérje.

674 4-4

Írógépszallagok,

Írógépszempapír.

Írógépölaj,

Radír és

Írógéppapír,

Kitűnő minőségben, nagy választékban kapható

Strausz Sándor

könyvkereskedésében Csáktornyan

ROPS



biztonsági gyorsfűző.

Tűzveszély kizárva. Ha felborul, elalszik.

Szész ki nem folyhat.

Szészfogyasztásban igen takarékos. Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni. Képes prospectus ingyen és bérmentve.

Rops Fémáru Részvény-Társaság
Budapest, V., Külső-Váci-út 74/16

Helybeli elárusítók:

Rosenberg Rezső, Weisz Sándor, Mráz Test-601 17-50. Vereck, Bernyák Károly utóda.



Egy darab

kétoldalú lemez

4 K.

Nagyobb kötésünk folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a GRAMERFON LEMEZEK árát leszállíthatjuk és ezentúl

legújabb felvételű kétoldalú lemezeket 4 koronáért szállíthatunk.

Kívánatra jegyzéket bérmentve küldünk:

Graner Testvérek, Csáktornya.

Itt az alkalom!

Raktáromon tulságosan felgyülemlett nagy választéku női confectionáruk u. m.:

női gallérok, kabátok, paletók, szörmeáruk, boák stb.

igen előnyös részletfizetésre is kaphatók.

ZRINYI VIKTOR

divatárúháza

CSÁKTORNYA,



Császárfürdő Budapesten. - Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmassrend tulajdona. Elsőrangú kén- és hévízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kád-fürdők, melyek kiváló gyógyhatással bírnak az összes reumatikus- és ideggyógyászati betegségeknél. Üszödök, hőlégek, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és betéteztés-kúra. Prospektus ingyen és bérmentesen küld.

AZ IGAZGATÓSÁG.

502 30-16

Házeladás.

A Festetics Jenő utczában levő Rák-féle

h á z

689 3 - 8

szabad kézből 3400 K.-ért eladó.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a nagydemű közönséget, hogy **1910. január 5-én megnyitjuk hetibetét üzletágunk X. csoportját**, amelynél: **hetenként legalább 1 korona** (= egy részlet) fizetendő; **a befizetés 184 hétre terjed**; **a 184 hét lefolytával minden 184 koronával befizetett részlet után 200 korona fizettetik vissza**; **a 16 koronát kitevő különbözet a befizető kamatja, a mely 5%-os kamatozásnak felel meg**; **ezen kamatnak tőke-kamat adóját az intézet viseli**; **minden 1 koronás heti befizetéssel 200 koronáig terjedő kölcsön-előleg kérelmezhető adóslévre**; **100 korona kölcsönelőleg után hetenkint 14 fillér kamat (=7,28%) fizetendő**; **a kölcsönvevő előlegét bármikor is visszafizetheti, a melylyel további kamatfizetési kötelezettsége megszűnik**; **elköltözés, elhalálozás s egyéb körülmények következtében is leszámol az intézet anélkül, hogy a befizető kamatvesztéséget szenvedne**; **beiratási díj s költségek nem számítanak s vidéki befizetők részére postatakarékpénztári befizetési lapokat az intézet díjmentesen ad**. **A résztvenni hajlandók szíveskedjenek ebbeli szándékukat az intézettel szóval vagy levéileg közölni, ahol is egyéb felvilágosítások is készséggel nyújtatnak.**

Csáktornya Vidéki Takarékpénztár Részvénytársaság.

699 1-4

Egy új szálon kabát olcsón eladó,

hogy hol — megtudható e lap kiadóhivatalában.

701 1-2

Kelemen Béla · férfi-, nődivat-, cipő- és játékarúháza · Csáktornyan.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy üzletemet tetemesen megnagyobbítva, raktáramat minden igényeknek megfelelően felszereltem. - A közelgő karácsonyi és újévi ünnepekre, erre alkalmas ajándéktárgyakból

É FÉNYES KIÁLLITÁST É

rendeztem, melynek bármikori megtekintésére van szerencsém meghívni.

∴ Teljes tisztelettel KELEMEN BÉLA. ∴

Valódi amerikai sárcipők, úgyszintén a Kobrak cipők egyedüli elárúsítója.

-- Férfi és női BOX CIPŐK --
8 kor. 80 fillértől feljebb kaphatók.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk, meg nem felelő árú visszavétetik.